

ANKARA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
Mevzuatı İzleme ve Değerlendirme Komisyonu Kararı

Karar Tarihi : 07.04.2017

Karar Sayısı : 2017/201-07

Anahtar Kelimeler :	Kısmi bölünme, sermaye artırımı , sermaye azaltımı, kar dağıtımı, şirket fonları, enflasyon düzeltme olumlu farkları, kısmi halefiyet, işletmeden çekme, iç kaynaklar, sermaye yedeği, kar yedeği.
İlgili Kanun Maddeleri:	1- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 5/1-e, 19 ve 20. maddeleri, 2- TTK, 64,88, 159-179, 376, 473, 474 ve 475. maddeleri, 3- GVK 94/6 ve 75. maddeleri. 4- Ticaret Sicili Yönetmeliği
Özeti :	Kısmi bölünme işlemlerinde bölünen şirketin aktifinden çıkan varlıklara karşılık, edinilen devralan şirket hisselerinin bölünen (devreden) şirket ortaklarına verilmesi halinde bölünen şirkette sermaye azaltımı yapılmasının gerekli olması veya devredilen varlıkları karşılayacak tutardaki sermayeye ilave edilebilecek fonların devralan şirkette sermaye olarak değerlendirilmesi halinde, bu işlemlerin işletmeden çekme sayılarak vergiye tabi tutulup tutulamayacağı ile 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair 13 Seri No'lu Tebliğ Taslağının 4.maddesi ile ilgili görüş ve öneriler hakkında.

I-İNCELEMENİN KONUSU

Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odası Başkanlığı'nın 08.02.2017 tarih ve D.53/3302 sayılı yazıları ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen kısmi bölünme işlemlerinde;

- Bölünen şirkete ait devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisselerinin bölünen şirketin ortaklarına verilmesi halinde, bölünen şirkette sermaye azaltımı yapıldığında, azaltılan sermayenin içinde yer alan şirket fonlarının işletmeden çekildiği gerekçesiyle vergiye tabi tutulup tutulamayacağı,

- Bölünen şirkete ait devredilen varlıkları karşılayacak tutarda sermayeye ilave edilebilecek şirket fonlarının bulunması halinde, söz konusu fonların işletmeden çekildiği gerekçesiyle vergiye tabi tutulup tutulamayacağı, ayrıca sermayeye ilave edilebilecek olan söz konusu fonların eş zamanlı olarak sermaye artırıp azaltılması yapılmasına ihtiyaç bulunup bulunmadığı,

Konularının Maliye Bakanlığınca www.gib.gov.tr internet adresinde yayımlanan 13 Seri Nolu KVK Genel Tebliğ Taslağının 4. maddesinde yapılan açıklamalar da dikkate alınarak; komisyonumuzun görüş, öneri ve değerlendirmeleri talep edilmiştir.

II-YAPILAN ÇALIŞMA VE İNCELEMELER

A- Bölünmeye İlişkin Kanun Hükümleri

Kısmi bölünmeye ilişkin düzenlemeler 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun (TTK)¹ 159 ila 179'uncu maddeleri ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun (KVK)² 19 ve 20 nci maddelerinde düzenlenmiştir.

TTK'nın 159/1-b maddesinde, “*kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.*” hükmüne yer verilmiştir.

TTK'nın kısmi bölünme hükümlerine paralel olarak KVK'nın 19/3-b maddesinde ise kısmi bölünme işlemlerinin vergilendirilmesine ilişkin hükümler aşağıdaki gibidir:

“Kısmi bölünme: Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki işyeri veya daimi temsilcisinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya bir kaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu kanunun uygulanmasında kısmi bölünme hükmündedir. Ancak, üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur.”

¹ 6102 sayılı Yeni TTK 14.02.2011 tarihli R.G.'de yayımlanmış olup, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

² 5520 Sayılı Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu 21.06.2006 tarihli R.G'de yayımlanmış olup, bazı maddeleri hariç 1.1.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, KVK'nın 19 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında, bu maddeye göre yapılacak bölünmelerde (tam veya kısmi bölünme) **aktif ve pasif düzenleyici hesapların ilgili olduğu aktif ve pasif hesaplara birlikte devrolunacağı**, 5 inci fıkrasında ise Maliye Bakanlığının bölünme işlemleri ile ilgili **usulleri belirlemeye** yetkili olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

TTK'na göre bütün varlıklar kısmi bölünmeye konu edilebildiği halde KVK'da kısmi bölünmeye konu edilebilecek varlıklar daha dar kapsamda tutulmuş olup, taşınmazlar, aktifte en az iki tam yıl kalan iştirak hisseleri ile üretim ve hizmet işletmelerinin üretim ve hizmet tesisleri dışındaki varlıklar kısmi bölünme kapsamı dışında bırakılmıştır.

KVK'nın 20/3 üncü maddesinde, “bu Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen **işlemlerden doğan kârlar hesaplanmaz ve vergilendirilmez**. 19 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre gerçekleştirilen kısmî bölünme işlemlerinde, bölünen kurumun bölünme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarından bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumlar, devraldıkları varlıkların emsal bedeli ile sınırlı olarak müteselsilen sorumlu olurlar.” Hükümlerine yer verilerek, kısmi bölünme işlemlerinden doğan kârların hesaplanmayacağı ve vergilendirilmeyeceği açık bir şekilde belirtilmiştir.

KVK'ya göre bölünen şirketin varlıkları, **kayıtlı değer** üzerinden devralan şirketlere aktarılacaktır. Vergi Usul Kanununun 265 inci maddesinde bu değer, bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında yer alan hesap değeri olarak tanımlanmıştır. Bu varlıklar, devralan şirket tarafından da kayıtlı değerleriyle kendi kayıtlarına intikal ettirilecektir. Böylece, bölünme işlemiyle gerçekte bir **vergi erteleme** yapılmış olmaktadır. Zira varlıkları devralan şirket ileride bunları elden çıkardığında satış bedeliyle kayıtlı bedel arasındaki fark kurum kazancına dahil edilecektir.

Öte yandan, TTK'nın 160 inci maddesinde, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin sermaye şirketlerine ve kooperatiflere bölünebileceği, 161 inci maddesinde, tam ve kısmi bölünmede şirket payları ve haklarının korunması gerektiği, devreden şirketin ortaklarına bölünmeye katılan tüm şirketlerde, mevcut payları oranında şirket payları veya bölünmeye katılan bazı veya tüm şirketlerde, mevcut paylarının oranına göre değişik oranda şirket payları tahsis edilebileceği, 162 nci maddesinde, Bölünme sebebiyle devreden şirketin sermayesinin azaltılması hâlinde 473, 474 ve 592 nci maddelerinin uygulanmayacağı, 163 üncü maddesinde devralan şirket sermayesini, devreden şirketin ortaklarının haklarını koruyacak miktarda artırması gerektiği, bölünmede, **aynı sermaye konulmasına ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı**, bölünme sebebiyle, kayıtlı sermaye sisteminde müsait olmasa bile, tavan değiştirilmeden sermayenin artırılabilmesi, 164 üncü maddesinde, bölünme çerçevesinde yeni bir şirketin kurulmasına bu Kanun ile Kooperatifler Kanununun kuruluşu ilişkin hükümlerin uygulanacağı, sermaye şirketlerinin kurulmasında, kurucuların asgari sayısına ve aynı sermaye konulmasına ilişkin hükümler uygulanmayacağı” hükümlerine yer verilmiştir

Gerek TTK gerekse KVK’nda yapılan düzenlemelerde kısmi bölünmede iki farklı model bulunmaktadır. Bunlardan birincisi “**yavru şirket modeli**” (iştirak ilişkisi) diğeri ise **bağımsız şirket** (şirket hisselerinin bölünen şirketin ortaklarına verilmesi) modelidir. Gerek yavru şirket gerekse bağımsız şirket modelinde, devrolan varlıkların net aktif değeri karşılığında eş zamanlı olarak kurulacak olan bir şirkete veya öteden beri var olan bir şirkete devredilebilir. Yavru şirket modelinde sermaye azaltımı söz konusu olmadığı halde, bağımsız şirket modelinde sermaye azaltımı söz konusu olabilir. Bu modelde bölünen şirketin sermayeye ilave edilebilecek fonları varsa sermaye azaltımına gerek yoktur. Bu durumda aktifte meydana gelen azalma bölünen şirketin sermayeye ilave edilmesine izin verilen fonlardan karşılanabilir.

B- Kanun Gereççeleri

Bölünme kavramı vergi mevzuatımıza 2001 yılında mülga 5422 sayılı KVK’nın 38 inci maddesinde 4684 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle girmiş olup, kanun gerekçesinde şu hususlara yer verilmiştir: “*Zamanında doğru ve yerinde verilmiş kararlarla kurulan şirketlerin zaman içinde verimliliklerini kaybetmeleri ve **optimum ölçeklerden uzaklaşarak** verimsiz bir yapıya dönüşmesi, zaman içinde ortaklık kuran kişiler ve grupların müşterek olarak yürüttükleri faaliyetlerin gereklilikleri ve yeterlilikleri konusunda ortaklar ve gruplar arasında **görüş ve anlayış farklılıklarının** ortaya çıkması, mevzuattaki yetersizliklerin şirketlerin yeniden yapılanmasını zorlaştırması gibi hususlar dikkate alınarak ekonominin bir bütün olarak etkinlik ve verimlilik artışı ve rekabet avantajı sağlayabilmesi için **şirketlerin vergisiz bölünerek yeniden yapılanmasına** imkân sağlayacak düzenlemelere gidilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.*”

4684 sayılı Kanunun gerekçesinde, kısmî bölünme konusunda ayrıca şu ifadelere yer verilmiştir: “*Buna göre, tam mükellef bir sermaye şirketi bilançosunda yer alan üretim tesisleri, hizmet işletmeleri ve bunlara bağlı gayrimaddî haklar ile hammadde, yarı mamul ve mamul mallar, gayrimenkuller ve iştirak hisselerini tam mükellef bir sermaye şirketine mukayyet değerleri üzerinden **ayni sermaye** olarak koyabileceklerdir. Ayni sermaye olarak konulan varlıklar karşılığında devralan şirket kendi hisse senetlerini **ayni sermaye koyan şirkete veya bunun ortaklarına** verecektir. Hisselerin şirketin ortaklarına verilmesi halinde, ayni sermaye olarak aktifinden bir varlık çıkan şirketin bilançosunun **sermaye azaltılmasıyla dengelenmesi** mümkün olabilecektir.*”

2006 yılında yürürlüğe giren 5520 Sayılı KVK’daki bölünmeye ilişkin düzenlemeler ve madde gerekçeleri esas itibarıyla 4684 sayılı Kanun ile getirilen hükümler ve madde gerekçeleriyle paraleldir.

Öteden beri vergi kanunlarımızda vergisiz devir ve birleşme işlemlerine olanak verilmesi ölçek ekonomisi yaratmayı amaçlamaktadır. Ölçek ekonomisi yaratmanın, işletmelerin verimli büyüklükte örgütlenmelerini sağlamanın yolu her zaman birleşme ile sağlanamaz. Ölçek ekonomisine sahip olmayan **küçük işletmeler birleştirilerek; büyük, hantal ve verimsiz işletmeler ise bölünerek** ölçek ekonomisine sahip işletmeler haline gelebilmektedir.

Şirketlerin ekonomik birimlerinin satış yoluyla bölünmesi her zaman mümkün olmakla birlikte, bu işlemlerde ortaya çıkan değer artışlarının vergiye tabi tutulması bölünmenin önünde önemli bir engeldir. Devir yoluyla birleşme işlemlerinde olduğu gibi bölünme işlemlerinin de vergisiz olarak yapılmasına olanak sağlanması, ekonomik faaliyetler için son derece önemlidir.

4684 sayılı Kanunun genel gerekçesinde, aynı şirket bünyesinde yürütülen birden çok hizmet veya üretim faaliyetinin ayrıştırılarak, işletmelerin mevcut hantal yapılarından

kurtarılması, **anlayış veya görüş farklılığı olan ortakların ortaklıklarını ayrıştırması**, yeni oluşturulacak üretim ve hizmet işletmelerinin belli alanlarda yoğunlaşarak uzmanlaşması ve ölçek ekonomisinden yararlanarak verimli ve kârlı kuruluşlar haline getirilebilmesi için birçok gelişmiş ülke mevzuatında da yer alan bölünme müessesesinin vergi mevzuatımıza da kazandırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

TTK'nın gerekçesinde, bölünmenin sermaye şirketlerinin ve kooperatiflerin mal varlıklarının tamamen veya kısmen kendilerinden ayırarak **tasfiyesiz olarak ve kısmi külli halefiyet** yoluyla başka sermaye şirketlerine veya kooperatiflere devretmeleri ve bunun karşılığında bölünen ortaklığın ortaklarının devralan şirketlerde ortak konumunu ipso iure (kanun gereği) elde etmeleri şeklinde tanımlandıktan sonra, bölünmenin dogmatik düzeninin anlaşılabilmesi için, devrolunan mal varlığı bölümünün bölünen ortaklığa ait olduğu halde, nasıl olup da bu bölümün karşılığı olarak devralan ortaklığın paylarının bölünen ortaklığın ortakları tarafından ipso iure iktisap edildiğinin teorik olarak açıklanması gerektiği, bir ortaklığın malvarlığının bölünmüş ve malvarlığının bir bölümünün başka bir ortaklığa kanunen intikal etmişse, bölünen ortaklığın ortaklarının payları, devredilen malvarlığının değeri kadar değer yitireceği, yitirilen değer karşılanması için, devralan ortaklığın/ortaklıkların paylarını, bölünen ortaklığın ortaklarının kazanması gerektiği, **servet yitirenin esasında bölünen ortaklık değil, ortaklar olduğu**, bölünmede onların malvarlığı durumunda değişiklik yaptığı vurgulanmıştır. Kanun gerekçesinde hem tam hem kısmi bölünmede devredilen malvarlığının bölünmesi sonucunda kısmi külli halefiyet yolu ile devralan ortaklıklara geçtiği ve **aynı sermaye konulmasının söz konusu olmadığı**, yavru ortaklık kurma şeklindeki bölünmede, ortaklığın bölünen malvarlığı parçasını başka ortaklığa aynı sermaye olarak koyduğu, geçişin külli halefiyet yolu ile gerçekleşmediği belirtilmiştir.

TTK'nın gerekçesinde ayrıca, çok büyüyen ve çekirdek işletme konusundan uzaklaşan ortaklıkların ana konularına dönebilmelerine olanak sağlayan bir yol olduğu, bölünmenin ayrıca aile ortaklıklarında, **mirasın paylaşımında** iki veya üç gruplu **ortaklıklarda sorunları (ihtilafları) çözmek** amacıyla da kullanılabileceği, bölünmenin **holding sistemine geçişte** de bir araç olarak kullanılabileceği belirtilmiştir.

Bölünme çok büyüyen ve çekirdek işletme konusundan uzaklaşan ortaklıkların ana konularına dönmelerine olanak sağlayan bir yoldur.³ KOBİ düzeyindeki işletmelerde bölünme ihtiyacı, genellikle işletme büyüklüğünden kaynaklanan hantallıktan değil, ortaklar arası görüş farklılıkları ve aile içi çekişmelerden veya aynı bünye içinde yürütülen farklı ekonomik faaliyetlerin verimliliklerinin ölçülebilirliğini sağlama isteğinden kaynaklanmaktadır.

C- Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde Yapılan Açıklamalar

1 Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin **Kısmi bölünme ve hisse değişimi hallerinde vergileme** başlıklı 20.3. bölümünde, “Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesine göre gerçekleşen **kısmi bölünme işlemlerinden doğan kârların hesaplanmayacağı ve vergilendirilmeyeceği**, bölünen kurumun bölünme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarından, bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumların devraldıkları varlıkların emsal bedeli ile sınırlı olarak müteselsilen sorumlu olacakları” belirtilmiştir.

³ TTK gerekçesinden

KVK Genel Tebliğinin **iştirak hisselerinin ortaklara verilmesi** başlıklı 19.2.2.3. bölümünde, kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebileceği, taşınmaz ve iştirak hisselerinin Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devrinin zorunlu olduğu, örneğin; Ortakları (A) ve (B) olan (R) Limited Şirketinin aktifinde kayıtlı olan ve banka kredisi kullanılarak satın alınıp henüz ödenmemiş 50.000.- TL borcu bulunan taşınmazı, kayıtlı değeri olan 100.000.- TL üzerinden (Y) A.Ş.’ye kısmi bölünme kapsamında devretmiş ve bu devir karşılığında (Y) A.Ş.’den alınan hisse senetleri Ortak (A) ve (B)’ye verilmiştir.

Buna göre, (Y) A.Ş. aynı sermaye olarak konulan taşınmaz nedeniyle 50.000.- TL’lik sermaye artırımında bulunacak, bu sermaye artırımına ilişkin hisse senetlerinin (R) Limited Şirketinin ortaklarına verilmesi nedeniyle, (R) Limited Şirketi de 50.000.- TL’lik sermaye azaltımında bulunacaktır. Örnekten de anlaşılacağı üzere, devredilen kıymetlere karşılık edinilen devralan şirket hisselerinin ortaklara verilmesi halinde, bölünen şirkette sermaye azaltımına gidileceği tabiidir. Öte yandan, devralan şirketin hisselerinin devreden şirkette kalması halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin pasif kıymetlerin (borçların) devri ihtiyaridir.

Öte yandan KVK Genel Tebliğinin **fon hesabında tutulan kazançların işletmeden çekilmemesi** başlıklı 5.6.2.3.3.bölümünde, KVK’nın 5/1-e maddesi uyarınca en az iki yıldan daha fazla süre aktife kayıtlı taşınmazın satışından elde edilen kazancın vergiden istisna edilen ve özel fon hesabında tutulması gereken %75’lik kazanç kısmının *“Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca gerçekleşecek devir ve tam bölünme hallerinde, söz konusu fon hesabının, devralan kurumların bilançolarına aynen aktarılması gerekeceğinden, bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecektir.”* denilmiştir.

D- Süregelen Uygulama Hakkında Yapılan İncelemeler ve Verilen Özelgeler

Kısmi bölünmeye ilişkin ilk yasal düzenleme 2001 yılında mülga 5422 sayılı KVK’nda yapılmış ise de, uygulamaya 2003 yılında Maliye Bakanlığı ve Sanayi Ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan bir tebliğ ile başlanmıştır.⁴ Aradan yaklaşık 15 yıl geçtikten sonra 13 Nolu KVK Genel Tebliğ Taslağı ile yapılmak istenen değişikliğin nedeni anlaşılammıştır. Örneğin, Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı’nın **23.07.2013** tarihli özelgesinde;

*-Kısmî bölünme sonucunda aynı sermaye konulan şirketten alınan hisse senetlerinin ortaklara verilmesi nedeniyle şirket sermayesinin azaltılması ve daha önce sermayeye eklenmiş olan, enflasyon düzeltmesi fark hesapları ile geçmiş yıl kârlarının da bulunması durumunda; devralan şirkette yapılacak sermaye artışında enflasyon düzeltmesi fark hesaplarının ve geçmiş yıl kârlarının sermayenin bir unsuru olarak yer alması ve **ayrı şekilde görülmesi şartıyla** bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecek ve vergiye tabi tutulmayacaktır.*

⁴ Söz konusu “Anonim Ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul Ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Ortak Tebliğ) 16.09.2003 tarihli R.G’de yayımlanmıştır.

- Ancak, **devralan şirkette sermayenin bir unsuru olarak yer alan enflasyon düzeltmesi farklarının ve geçmiş yıl kârlarının, devralan şirkette bir başka hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi ya da sermaye azaltımına gidilmesi halinde, enflasyon düzeltmesi farkları ile ilgili işletmeden çekilen tutarların öncelikle işletmeden çekildiği dönemin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin kurumlar vergisine tabi tutulması, vergi sonrası dağıtılan kazancın ve geçmiş yıl kârları ile ilgili tutarların da kâr dağıtımına bağlı tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.**” Denilmiştir.

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı'nın **24.09.2013** tarihli özelgesinde ise “ yapılacak kısmi bölünmede şirketinizin aktifinde kayıtlı iştirak hisselerinin sermaye olarak devredilmesiyle yeni bir şirket kurulacağı, bu bölünmenin gereği olarak yeni kurulacak şirketin hisselerinin şirketiniz ortaklarına verilmesi durumunda aktiften çıkan hisseler tutarında şirketiniz sermayesinin azaltılacağı belirtilerek, azaltılacak sermaye tutarının olağanüstü yedekleri de ihtiva etmesi sebebiyle, sermayeye eklenmiş olan **olağanüstü yedeklerin ortaklarca işletmeden çekiş olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği** konusunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

Öte yandan, **yapılacak sermaye azaltımının;** öncelikle kurumlar vergisine ve vergi sonrası dağıtılan kazancın ise kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesaplardan karşılanması, sonra sadece kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesapların kullanılması, son olarak ise işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek **aynî ve nakdi sermayenin işletmeden çekildiğinin kabulü gerekmektedir.**” Denilmek suretiyle önceki görüşün tam tersi bir görüş verilmiştir.

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığının **27.05.2016** tarihli özelgesinde; sermaye azaltımının aynen Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 24.09.2013 tarihli özelgesindeki görüşe paralel olduğu görülmektedir.

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığının **21.02.2017** tarihli özelgesinde, Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığının vergileme yapılmaması gerektiğine ilişkin 23.07.2013 tarihli özelgesindeki görüşüne yakın olmakla birlikte, bazı ilave şartlar öngörülmüştür. Özelge metni şöyledir:

“- *Kısmî bölünme sonucunda aynî sermaye konulan şirketten alınan hisse senetlerinin ortaklara verilmesi nedeniyle şirket sermayesinin azaltılması ve daha önce sermayeye eklenmiş olan, enflasyon düzeltmesi fark hesapları ile geçmiş yıl kârlarının da bulunması durumunda; devralan şirkette yapılacak sermaye artışında enflasyon düzeltmesi fark hesaplarının ve geçmiş yıl kârlarının sermayenin bir unsuru olarak yer alması ve **ayrı şekilde görülmesi şartıyla bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecek ve vergiye tabi tutulmayacaktır.***

- Ancak, **devralan şirkette sermayenin bir unsuru olarak yer alan enflasyon düzeltmesi farklarının ve geçmiş yıl kârlarının, devralan şirkette bir başka hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi ya da sermaye azaltımına gidilmesi halinde, enflasyon düzeltmesi farkları ile ilgili işletmeden çekilen tutarların öncelikle işletmeden çekildiği dönemin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin kurumlar vergisine tabi tutulması, vergi sonrası dağıtılan kazancın ve geçmiş yıl kârları ile ilgili tutarların da kâr dağıtımına bağlı tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.**”

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı ve Ankara Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen özelgelerdeki, “devralan şirkette yapılacak sermaye artışında enflasyon düzeltmesi fark hesaplarının ve geçmiş yıl kârlarının sermayenin bir unsuru olarak yer alması ve **ayrı şekilde görülmesi şartıyla bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecek ve vergiye tabi tutulmayacaktır**” şeklindeki ifadenin devralan şirketin ilerde sermaye azaltımı yapması halinde sermaye unsurlarının izlenmesi amacını taşıdığı anlaşılmaktadır. Sadece sermaye unsurlarının defter kayıtlarında gösterilmediği gerekçe gösterilerek, kanun hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilen bölünme işleminin işletmeden çekilme sayılmasına imkan yoktur. Bununla birlikte mükelleflerin bölünme nedeniyle devralan şirkette sermayeye konulan sermaye unsurlarını gruplandırmak suretiyle her ortağın sermaye payının altında muavin defter kayıtlarında izlemesi mümkündür. Esasen söz konusu sermaye unsurlarının T. Ticaret Sicili Gazetesinde de yayımlanan “bölünme sözleşmesi”nde gösterilmesi yeterli sayılmalıdır.

E- Şirket Sermayesine İlave Edilebilecek İç Kaynaklar (Fonlar)

TTK'nın 462'nci maddesinin birinci fıkrasında, “esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrılmış ve belirli bir amaca özgülenmemiş yedek akçeler ile kanuni yedek akçelerin serbestçe kullanılabilen kısımları ve mevzuatın bilançoya konulmasına ve sermayeye eklenmesine izin verdiği fonların sermayeye dönüştürülerek sermayenin iç kaynaklardan artırılacağı, üçüncü fıkrasında ise, “ bilançoda sermayeye eklenmesine mevzuatın izin verdiği fonların bulunması hâlinde, bu fonlar sermayeye dönüştürülmeden, sermaye taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılamayacağı, hem bu fonların sermayeye dönüştürülmesi hem de aynı zamanda ve aynı oranda sermayenin taahhüt edilmesi yoluyla sermaye artırılacağı” hükümlerine yer verilmiştir.

Şirket sermayesine ilave edilecek fonları sermaye yedekleri ve kar yedekleri olarak gruplamak mümkündür. Vergi ve ticaret hukuku mevzuatımıza göre sermayeye ilave edilebilecek fonlar şunlardır.

- Dağıtılmayan geçmiş yıllar karları,
- Fevkalade ihtiyatlar,
- Ödenmiş sermayenin ½'sini aşan yedek akçeler,
- İştirak hisseleri ve taşınmaz satış karlarına ilişkin özel fonlar (kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan hakkı satış kazançları dahil)
- Ortaklar tarafından sermayeye ilave edilmek üzere şirkete konulan sermaye yedekleri
- Değer artış fonu, maliyet artış fonu ve iştiraklerden gelen değer artışı fonları (5024 sayılı Kanunla 1.1.2004 tarihi itibarıyla kaldırıldığından bu tarihten itibaren bilançolarda yer almaması gerekmektedir.)
- Sermaye düzeltme olumlu farkları, (5024 sayılı Kanun ile VUK'na eklenen geçici 25.maddesi uyarınca 31.12.2003 tarihli bilançolar üzerinde yapılan enflasyon düzeltmesi sonucunda oluşan **enflasyon farkları**; enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan geçmiş yıllar karları ile sermaye enflasyon düzeltme olumlu farkları)
- 31.12.2004 tarihli bilançoların düzeltilmesi sonucu hesaplanan **öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları**
- 5746 sayılı Kanun uyarınca TÜBİTAK ve benzeri kuruluşlar tarafından ödenen hibeler (devlet yardımları)

- Vergi af kanunları uyarınca bilançoya konulmasına izin verilen kazanç farkları,
- Hisse senedi ihraç primleri (emisyon primleri)

GVK'nun 94/6'ncı maddesi ile KVK'nın 15 ve 30. maddelerinde kurumların sermayelerine ilave ettikleri geçmiş yıllar karlarının (içsel kaynakların) kar dağıtımını sayılmayacağı ve vergilendirilmeyeceği hükme bağlanmıştır. Bunun yanında 5024, 5746 ve vergi af kanunları uyarınca özel fon hesabına alınmasına izin verilen alacak ve karşılıkların şirket sermayesine ilave edilebileceği ve bu işlemlerin de kar dağıtımını sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

III- KONUNUN TARTIŞILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Bağımsız Şirket Modeli Şeklindeki Kısmi Bölünmede Bölünen Şirketin Sermaye Azaltması Veya Sermayeye İlave Edilecek Fonlarının Devralan Şirkette Sermayeye İlave Edilmesi Kar Dağıtımını Sayılabilir Mi?

Yukarıdaki bölümlerde yapılan açıklamalarımızdan anlaşılacağı üzere, bağımsız şirket modeli şeklindeki kısmi bölünmede, bölünme işleminin vergisiz yapılabilmesi için bölünmeye tabi varlıkların kayıtlı değerleri ile devralan şirkete aktarılması ve aktiften çıkan varlıkları dengelemek için bölünen şirketin ya sermayesi azaltılması ya da varsa sermayeye ilave edilebilecek fonları diğer şirkette sermaye olarak değerlendirmesi gerekmektedir. İştirak modeli bölünmelerde ise bölünen şirketin aktifinden bir çıkış olmayacağı için sermaye azaltımı veya fonlarda bir azalma söz konusu olmayacaktır. Bağımsız şirket modelinde devralan şirkete ait pay senetleri bölünen şirketin ortaklarına verildiğinden sermaye veya fon azaltımı muhasebe tekniği gereği zorunludur. Bağlı şirket modeli bölünmede ise söz konusu pay senetleri bölünen şirkete verildiğinden sermaye azaltımı veya fon çekişi söz konusu olmayacaktır.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 13 Nolu KVK Genel Tebliğ Taslağının 4. Maddesinde, "*Kısmi bölünme işlemlerinde devralan şirket hisselerinin devreden şirket ortaklarına verilmesi halinde, devreden şirket nezdinde sermaye azaltımına gidilmesi gerekeceğinden, devreden şirketin sermayesini oluşturan unsurlara göre sermaye azaltımı dolayısıyla vergilendirme yapılması söz konusu olabilecektir.*" Denilmektedir. Tebliğ Taslağında ayrıca şu açıklamalara yer verilmiştir: "Yapılacak sermaye azaltımında;

a) Öncelikle, işletmeden çekilmesi halinde kurumlar vergisine ve kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesapların (pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, yeniden değerlendirme değer artış fonu, iştirakler yeniden değerlendirme değer artış fonu, maliyet artış fonu vb.),

b) Sonra, sadece kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesapların (geçmiş yıl karları, olağanüstü yedekler vb.),

c) Son olarak ise işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmeyecek olan aynı ve nakdi sermayenin işletmeden çekildiği kabul edilecektir."

VUK'nın geçici 25. Maddesinin (g) fıkrasının ikinci paragrafında, pasif kalemlere ait enflasyon fark hesaplarının her hangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemde vergiye tabi tutulacağı, ancak **öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farklarının düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebileceği veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebileceği, bu işlemlerin kar dağıtımını sayılmayacağı** hükme

bağlanmıştır. Benzer hükme 2004 ve izleyen yıllarda uygulanmak üzere düzenlenen mükerrer 298/A maddesinin 5. Fıkrasında da yer verilmiştir.

Bilindiği gibi şirket ortaklarınca işletmeye konulan sermayenin daha sonra sermaye azaltımı yoluyla tekrar şirket ortağına iade edilmesi halinde, söz konusu tutarların vergiye tabi tutulacağına ilişkin hiçbir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Bunun nedeni GVK'nın 38. Maddesinde belirtilen öz kaynak kıyaslamasında, şirket ortaklarının şirkete koyduğu değerlerin öz kaynağın hesabında dikkate alınmayacağına ilişkin kanun hükmüdür.

Ancak sermaye ilavesine izin verilen şirket fonları ortaklar tarafından işletmeye konulmamış olmakla birlikte, söz konusu fonların sermayeye ilave edilebileceği ve bu işlemin kar dağıtımını sayılmayacağı ve vergilendirilmeyeceği muhtelif kanun hükümlerinde yer almaktadır. Bu nedenle sermayeye ilave edilmiş olan fonların hangi unsurlardan oluştuğunun ayrıştırılmasının hiçbir hukuki dayanağı yoktur.

Öte yandan söz konusu genel tebliğ taslağında belirtilmemekle birlikte, kısmi bölünme sırasında bölünen şirketin aktifinden çıkarılan varlıkların karşılığı olan tutarın varsa bilançonun pasifinde yer alan ve sermayeye ilave edilmesine izin verilen fonlardan karşılanması halinde de, aynı anlayışla söz konusu vergilemenin yapılması mümkün olabilecektir.

Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 81 ve 98'nci maddelerinde sermaye azaltımı ve arttırımı işlemlerinin eş zamanlı olarak yapılabileceği belirtilmektedir. Bu nedenle istenirse bölünen şirketin öz kaynakları grubunda yer alan ve kanunların sermayeye ilavesine izin verdiği fonlar eş zamanlı olarak sermayeye ilave edilip azaltılabilir. Ancak, bu tür bir işlem sonucu etkilemediği için bu tür bir işlemin yapılmasına ihtiyaç olmadığı görüşüne varılmıştır. Diğer bir ifade ile kısmi bölünmede bölünen şirketin öz kaynakları arasında bölünen varlıkları karşılayacak tutarda sermayeye ilave edilebilecek fonların bulunması durumunda, eş zamanlı sermaye arttırımı/azaltımına gerek bulunmamaktadır. Aktiften çekilen varlık karşılığı pasiften çekilen özkaynak unsurları devralan veya eş zamanlı olarak kurulan şirkette sermaye olarak değerlendirilecektir.

Kanun hükümleri açık olduğu halde, kısmi bölünmede zorunlu olarak sermaye azaltımı yapılması halinde, geçmişte sermayeye ilave edilen fonların bu defa işletmeden çekildiği kabulü ile vergiye tabi tutulmasının istenmesinin hiçbir hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Yapılmak istenen düzenleme ile bağımsız şirket modeli şeklindeki kısmi bölünme adeta yasaklanmaktadır. Kaldı ki, KVK'nın 19 ve 20'nci maddelerinde Maliye Bakanlığına verilen düzenleme yapma yetkisi sadece usule ilişkindir. Kanunla düzenlenen bir konunun genel tebliğ ile ortadan kaldırılmak istenmesi veya kanun hükümlerinin işlemez hale getirilmesi hukuk devleti ilkesi karşısında kabul edilemez.

B- Sermaye Azaltımında Önceliğin Vergilendirilmemiş Fonlara Verilmesinin Eşitlik ve Adalet Anlayışı Karşısında Tartışılması

Yukarıdaki bölümde, kısmi bölünme nedeniyle yasal zorunluluk nedeniyle sermaye azaltımı işleminin vergilendirilemeyeceği hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açıklanmıştır. Bir an için söz konusu sermaye azaltımı işleminin işletmeden çekilme olarak

kabul edelim. Bu takdirde birinci önceliğin **kurumlar vergisi ve gelir vergisi tevkifatına tabi tutulmayan fonlara**, ikinciliğin **gelir vergisine tabi tutulmayan fonlara**, üçüncülüğün ise şirkete ortaklar tarafından konulan **nakdi ve aynı sermayeye** verilmesi adalet anlayışı ile bağdaşmamaktadır. Esasen sermayeden çekilen fonun geçmişte hangi kaynaktan geldiğinin araştırılması anlamsızdır. Azaltılan sermayenin vergilendirilmesi gerektiği takdirde, orantısız bir dağıtım yapılması gerekir. Sermayeyi değişik kaynaklardan gelen bir kova su kabul edersek, kovadan alınan bir litre suyun içinde bütün kaynaklardan gelen su vardır. Bu nedenle önceliğin geçmişte vergilendirilmediği kabul edilen sermaye unsurlarına verilmesi eşitlik ve adalet duygusu ile de açıklanamaz. Devletin üstün bireyin yok sayıldığı bir anlayış kabul edilemez. Özetle varsayımına dayanılarak hiç kimseden vergi alınamaz. Aksine bir uygulama Anayasanın 73. maddesinde ifadesini bulan kanunilik ilkesine aykırı olacaktır.

C- Kısmi Bölünme Nedeniyle Azaltılan Sermaye İşletmeden Çekilme Sayılamaz

TTK'nın gerekçesinde de belirtildiği üzere, bağımsız şirket modelindeki bölünme işlemlerinde, devrolunan mal varlığı, bölünen şirkete ait olduğu halde devralan şirketin pay senetlerinin bölünen şirkete değil de şirketin ortaklarına verilmesinin teorik olarak açıklanması gerekmektedir. Bir şirketin malvarlığı bölünmüş ve malvarlığının bir bölümü başka bir şirkete kanunen intikal etmişse, bölünen şirketin ortaklarının payları, devredilen malvarlığının değeri kadar değer kaybetmiştir. Kaybedilen değer karşılansın için, devralan şirketin paylarının, bölünen şirketin ortaklarına verilmesinin nedeni, varlığında azalma olanın aslında bölünen şirket değil, şirketin ortaklar olduğunun kabulüne dayanmaktadır. Gerçekten de 10 milyon TL nominal sermayeli bir şirketin net aktif değeri 4 milyon TL olan üretim işletmesinin bölünmesi halinde, bölünen şirkette kalan nominal sermaye 6 milyon TL, yeni kurulan şirkette ise 4 milyon TL pay senedi çıkarılacaktır. Dolayısıyla bölünme nedeniyle serveti azalan gerçekte şirket ortakları olduğundan, devralan şirketin çıkaracağı pay senetlerinin bölünen şirket ortaklarına verilmesinde şaşılacak bir durum yoktur.

Gerçek anlamda işletmeden çekişten söz edebilmek için, işletmeden çekilen bir tutar ve bu tutar kadar ortağın mal varlığında bir artış olması gerekmektedir. Bölünme işleminde ortaklar açısından hisselerin nominal değerinde bir değişiklik yoktur. Ortakların bölünen şirketteki paylarına karşılık olarak devralan şirketten aynı tutarda pay senedi verilmektedir. Diğer bir ifade ile kişinin sağ cebindeki pay senedinin bir kısmını sol cebine koyması ile varlığında bir artış olmaz. Kısmi bölünmede yapılan işlem bundan farklı değildir.

Kısmi bölünmede bağımsız şirket modelinde bölünen şirket ile devralan şirketin ortakları aynı kişiler olduğundan, pay senetlerinin sahip veya sahipleri değişmemektedir. Dolayısı ile bölünme işleminde gerçek anlamda bir "işletmeden çekme"den veya "başka hesaba devir"den söz edilemez. Diğer bir ifade ile bölünme işleminde şirket hisseleri el değiştirmemekte, hissedarların mal varlıklarında bir artış ya da azalışa neden olunmamaktadır. Bu nedenle kısmi bölünme sırasında aktifte meydana gelen azalmayı karşılamak ve devralan şirkette sermaye olarak konulan kıymeti "işletmeden çekme" olarak kabul etmek mümkün değildir. Elden çıkarma veya işletmeden çekmekten söz edebilmek için devrolunan mal varlığını temsil eden pay senetlerinin sahibinin değişmesi gerekmektedir. Kısmi bölünmede sahiplik değişmemektedir.

IV-SONUÇ

Şirketlerin yeniden yapılandırılmasını sağlayan kısmi bölünme işlemi hukukumuzda kavramsal olarak 2001 yılında 5422 sayılı mülga Kurumlar Vergisi Kanununda 4648 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle girmiştir. Söz konusu düzenleme 2006 yılında yürürlüğe giren 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ve 20'nci maddelerinde yerini aynen korumuştur. Ayrıca, şirketlerin bölünmesine ilişkin hükümler 2012 yılında yürürlüğe giren 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanununun 159-179 uncu maddelerinde yer alarak hukuksal boşluk tamamlanmıştır.

TTK'da kısmi bölünmede, işletmedeki bazı varlıkların var olan bir şirkete veya eş zamanlı olarak kurulacak yeni bir şirkete **tasfiyesiz** olarak ve **kısmi külli halefiyet** hükümleri çerçevesinde ipso iure (kanun gereği) devrine imkan sağlamaktadır. Maddi kanun olan TTK'da söz konusu bölünme türü aynı sermaye sayılmazken KVK'da hiçbir ayırım yapılmaksızın tüm kısmi bölünme türleri aynı sermaye olarak kabul edilmiştir. TTK'nın 163/2'nci maddesinde devralan şirketin pay senetlerinin bölünen şirketin ortaklarına verilmesi (bağımsız şirket modelinde) durumunda, **aynı sermaye konulmasına ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı** belirtilmiş, gerekçede ise yavru şirket modelindeki bölünme işlemi aynı sermaye olarak kabul edilmiştir. Bölünen şirketin bilançosunun aktifinde meydana gelecek azalmanın ya sermayeye ilave edilebilecek şirket fonlarından ya da tescil edilen sermayenin bir kısmının azaltılmasından karşılanması teknik ve hukuksal bir zorunluluktur. Diğer bir ifade ile bağımsız şirket modelinde devralan şirkete ait pay senetlerinin devreden (bölünen) şirket ortaklarına verilmesi ipso iure (kanun gereği) bir işlemdir. Buna göre Komisyonumuz aşağıdaki görüş ve önerilere varmıştır:

1. Kısmi bölünmede devralan şirketin pay senetlerinin devrolan şirket ortaklarına verilmesi kanun gereğidir. Böyle bir durumda sermaye azaltımı yapılması veya sermayeye ilave edilebilecek şirket fonlarının devrolan varlıkların net aktif tutarını karşılayacak kadar öz varlık kalemlerinin de devri bölünmenin yapılabilmesi için zorunludur. Bu nedenle kanun hükmü gereği kısmi bölünmenin gerçekleştirilebilmesi için yapılacak sermaye azaltımı işlemi işletmeden çekiş olarak kabul edilemez ve vergiye tabi tutulamaz.
2. İşletmeden çekışten söz edebilmek için, işletmeden çekilen bir tutar ve bu tutar kadar ortağın mal varlığında (servetinde) gerçek anlamda bir artış olması gerekmektedir. Bölünme işleminde ortaklar açısından hisselerin değerinde değişiklik yoktur. Ortakların bölünen şirketteki paylarına karşılık olarak devralan şirketten aynı tutarda pay senedi verilmektedir. Diğer bir ifade ile kişinin sağ cebindeki pay senedinin bir kısmını sol cebine koyması ile varlığında bir artış olmaz. Bağımsız şirket modeli kısmi bölünme işleminde yapılan işlem bundan farklı değildir.
3. Gelir İdaresi Başkanlığınca verilen 23.07.2013 ve 21.02.2017 tarihli özelgelerdeki, *“devralan şirkette yapılacak sermaye artışında enflasyon düzeltmesi fark hesaplarının ve geçmiş yıl kârlarının sermayenin bir unsuru olarak yer alması ve*

ayrı şekilde görülmesi şartıyla bu işlem işletmeden çekilerek olarak değerlendirilmeyecek ve vergiye tabi tutulmayacaktır” şeklindeki ifadelerin hukuki bir dayanağı bulunmamaktadır. Ne KVK’nda ne de TTK’nda bölünme nedeniyle azaltılacak sermayenin devralan şirket kayıtlarında kaynaklarının ayrı ayrı gösterilmesi gerektiğine ilişkin bir hüküm bulunmamakla birlikte, devralan şirketin ilerde sermaye azaltması durumunda, bölünen şirketten devralınan sermayenin hangi unsurlardan meydana geldiğinin izlenmesi için faydalı olabilir. Sadece sermaye unsurlarının defter kayıtlarında gösterilmediği gerekçe gösterilerek, kanun hükümlerine uygun şekilde gerçekleştirilen bölünme işleminin işletmeden çekilme sayılmasına imkan yoktur.

4. Şirketlerin vergisiz şekilde yeniden yapılandırılmasında önemli bir yer tutan ve AB direktiflerine uygun olarak mevzuatımıza 2001 yılında giren kısmi bölünme uygulamasını fiilen ortadan kaldıracak olan Tebliğ Taslağındaki görüşün hukuki bir dayanağı bulunmadığı gibi kanun koyucunun amacı ile de çelişmektedir. Tebliğ Taslağında yapılan düzenleme uygulamada kısmi bölünmeyi yapılamaz hale getireceğinden şirketlerin yeniden yapılandırılmasını engelleyebilecek ve ekonomiye zarar verecektir. Bu nedenle 13 Nolu KVK Genel Tebliğ Taslağına 4. maddesinin yukarıdaki açıklamalarımız kapsamında yeniden düzenlenmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır. Ankara, 07.04.2017